

[Esther Malling Pedersen.]

mig er hovedspørgsmålet: den gennemgribende forandring af vor forfatnings struktur, ophævelsen af tokammerstyret betyder. Jeg kan ikke se, at der er ført tilstrækkeligt bevis for dens nødvendighed, og den er i mine øjne et eksperiment af så gennemgribende og alvorlig natur, at jeg ikke tør tage noget medansvar derfor.

Med hensyn til tronfølgeoven vil jeg gerne sige, at den giver ikke os kvinder det, vi kunne have ønsket, og det er meget vanskeligt at få øje på nogen logisk begrundelse for, at den ikke gør det. Det forekommer mig, at det var særdeles tungtvejende betragtninger, som det ærede medlem fru Ingeborg Hansen i formiddags gjorde gældende netop med hensyn til det rent menneskelige moment i denne sag: hvorledes usikkerheden angående spørgsmålet, om det bliver datteren eller en på et sent tidspunkt fremmødt søn, der skal arve riget, kommer til at spille ind i henseende til uddannelsen og den menneskelige indstilling til tilværelsen. Men det er følelser og traditioner, som her har spillet ind. Man kan også høre den tale, at man, såvidt det var muligt, burde fritage kvinden for den tunge byrde, som det er at bære en krone. Denne beskyttelse af den svage kvinde har jo været camouflagen for mange ting gennem tiderne. Alle vi, der er gamle nok, husker bl. a., at et af argumenterne for, at man skulle være meget forsigtig med at opstille kvinder til valgene efter 1915, var dette, at deres fysik umuligt ville kunne holde til en valgkampagnes rædsler. Pudsigt nok har man aldrig hørt nogen særlig livlig diskussion om, hvorvidt vaskekønen, rengøringskønen eller den fattige mor til 8 børn havde fysik nok til deres job. Men tronfølgespørgsmålet er alligevel, forekommer det mig, et spørgsmål af en ganske særegen art, og jeg må bekende, at på trods af al logik forstår jeg de traditioner og de følelser, der her spiller ind, og jeg vil kunne tilslutte mig forslaget i den skikkelse, hvori det foreligger.

Når den nye grundlov nu er færdig fra rigsdagen, lægges dens skæbne i befolkningens hænder ved folkeafstemning. Lige fra

det øjeblik sagen blev aktuel, har det i mine øjne været et spørgsmål af den allerstørste betydning, at befolkningen blev taget med ind i det, som nu skulle ske, i så vid udstrækning, som det var gør ligt, ved at man orienterede den med hensyn til de hovedlinier, der blev trukket op, de hovedspørgsmål, man ville samle sig om, så at det i nogen måde kunne blive en folkesag. Imidlertid kan jeg udmærket se, at hele grundlovssagen kan ses under en anden synsvinkel, det politiske forligs, som jo kræver helt andre betingelser for at blive til. Jeg skal ikke komme ind på, hvilket synspunkt der er det rigtige, når det gælder et lands grundlov, det politiske eller det mere folkeligt prægede. Man har valgt det politiske, og det, jeg vil fremhæve, er blot dette, at så bør man også tage konsekvensen af det valg, man har truffet. Vi møder bestandig i denne tid udtalelser, som går ud på, at når 5 partier på rigsdagen er blevet enige om et grundlovsforslag, ville det være et ubodeligt nederlag for parlamentarismen og dermed en ulykke for det politiske liv, hvis befolkningen ikke stiller sig bag denne vedtagelse, og derfor bør befolkningen bekræfte det, som partierne er blevet enige om. Nu må man vel gå ud fra, at en grundlov, der har alle demokratiske partier på rigsdagen bag sig, også vil blive bekræftet af befolkningen, men jeg kan godt se, at det vil være en meget uheldig og en meget ubehagelig situation, der vil indtræde, hvis det ikke sker. Alligevel er man selv i nogen måde herre over, hvor stærkt denne situation kan komme til at virke.

Alle demokratiske partier står som sagt bag grundloven. Hvis også alle demokratiske partier vil stille sig enige bag et eventuelt nederlag, er det slet ikke sikkert, at der vil komme forvirring eller sammenbrud af nogen særlig art. Det kommer først i det øjeblik, partierne giver hinanden skylden for nederlaget, men hvis man i fællesskab roligt og redeligt tager konsekvensen af sit standpunkt til den måde, hvorpå man lod grundloven blive til, og erkender, at det i alt fald har vist sig, at den politiske synsvinkel måske har været lige ensidig nok, da